

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Nádorová onemocnění a zdravý životní styl: Socio-epidemiologická analýza**

Autor práce: **Bc. Klára Coganová**

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, relevance cílů aj.*)

Téma předložené diplomové práce Bc. Kláry Coganové: „Nádorová onemocnění a zdravý životní styl: Socio-epidemiologická analýza“ reaguje na aktuální trendy úmrtnosti z hlediska příčin smrti, kdy vlivem rychlejšího poklesu úmrtnosti na kardiovaskulární onemocnění relativní význam nádorových onemocnění spíše narůstá, a to nejen v Česku, ale i v Evropě a ostatních vyspělých státech. Výzkum nemocnosti a úmrtnosti v důsledku těchto příčin, stejně jako možný efekt prevence, je tedy vysoce aktuálním tématem. Vhodně nastavený koncept preventivního opatření však předpokládá znalost vlivu jednotlivých determinant na vznik nádorového onemocnění a jejich distribuci ve společnosti. Pro možná objasňování souvislostí jsou základem epidemiologické výzkumy. Dle nejnovějších poznatků (zejména z IARC) lze usuzovat, že 50–60 % případů nádorových onemocnění v populaci lze předejít změnou jedné položky nebo kombinací více položek životního stylu.

Diplomová práce má celkový rozsah 106 stran a 10 stran tabulkových příloh. Textová část práce je logicky strukturovaná do 8 hlavních kapitol, včetně úvodu a závěru. Doplnějí ji seznamy tabulek (1-17), obrázků (1-5), grafů (1-5), zkratk, použité literatury a datových zdrojů.

Pro řešení cílů diplomové práce si autorka stanovila tři výzkumné otázky, a to na základě načtení odpovídající literatury.

Práce s literaturou

V práci jsou využívány aktuální české i zahraniční informační zdroje věnující se danému tématu. Použité zdroje jsou správně citované. Seznam literatury dokazuje velice široký záběr autorky, citováno přes sto relevantních titulů!

Historie epidemiologického přístupu a důležité mezníky v odhalování determinant nádorových onemocnění je nastíněna již v úvodních partiích práce. Velmi kvalitní diskuzi publikovaných prací (celkem 13 stran) objasňující úlohu nejvýznamnějších faktorů ovlivňující riziko výskytu nádorového onemocnění je věnována druhá kapitola. Stručně jsou popsány faktory neovlivnitelné a podrobněji diskutovány faktory behaviorální povahy. V kapitole jsou představeny vybrané příkladové studie s podobnou tematikou.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Analýza je provedena na základě kvalitní datové základny, a sice převzatých individuálních dat z mezinárodního projektu: „The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe“ (SHARE). Unikátní datový soubor se týká téměř 65 tis. respondentů ve věku 50 let a více z celkem 16 evropských zemí a obsahuje jak údaje o percepci zdravotního stavu, tak charakteristiky životního stylu.

Pro účely analýzy považuji za správné a inovativní rozdělení nádorových onemocnění dle konceptu F. McKenzie (2016) do tří skupin (nádorová onemocnění spojená s konzumací alkoholu, kouřením a obezitou). Dále oceňuji konstrukt souhrnného indikátoru rizikových faktorů označeného jako Index zdravého životního stylu.

Řešené vztahy byly vhodně analyzovány za využití vícerozměrných statistických metod běžně aplikovanými v epidemiologickém výzkumu, tedy za využití binární logistické regrese. Výběr nezávisle proměnných byl založen na review literatury. V neposlední řadě prokázala autorka prokázala samostatným zpracováním schopnost práce se statistickým softwarem SPSS Statistics 20.

Analytická část práce (správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy)

Bohužel nebývá častým jevem obhajovaných diplomových prací širší diskuse výsledků a výzkumných otázek, předložená práce je tohoto výjimkou, což dokládá kapitola 7, ve které je podáno porovnání výsledků vlastní analýzy souboru studie SHARE se závěry publikovaných epidemiologických studií s podobnou tematikou.

Autorka v předložené diplomové práci prokázala, že si osvojila základní i pokročilejší metody kvantitativní analýzy, výsledky umí popsat a interpretovat. Prokázala tím schopnost samostatné odborné práce. Výsledky ukazují na množství zajímavých vztahů a souvislostí z pohledu sociální epidemiologie, které mohou být podnětem dalšího intenzivnějšího výzkumu.

V celé práci jsem dohledala pouze několik drobných nepřesností, např:

- str. 20 práce Harshman et Aldoori (2003) chybí v seznamu zdrojů
- str. 28 použitá zkratka NOR není vysvětlena v seznamu zkratk
- str. 36 publikace autorů Keating a Hertzman má uveden v textu rok vydání 1999, ale v seznamu zdrojů rok 2000 (viz str. 101)
- seznam zdrojů má drobné citační nedostatky (např. u monografií občas chybí uvedení počtu stran), za nevhodný považuji formát zarovnání k pravému okraji, což má za následek množství doplněných mezer, a to především u hypertextových odkazů.

Přes výše uvedené drobnosti jsem přesvědčena, že se jedná o velmi kvalitní diplomovou práci, ve které autorka prokázala schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve výzkumné oblasti.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Pojednávané téma je podáno systematicky, srozumitelně a výstižně. Autorka prokázala velmi dobrou schopnost práce s literaturou, samostatného uvažování, orientace v problematice, stejně tak jako schopnost práce s datovými soubory či užití vhodných statistických metod. Při zpracování práce diplomantka projevila iniciativní a samostatný přístup.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přístupu studenta, přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Celkové hodnocení diplomové práce je pozitivní. K předložené práci a její obsahové a formální stránce nemám žádné výhrady, práce je zpracována velice přehledně a pečlivě, neobsahuje překlepy ani gramatické chyby. Výsledky práce potvrzují velmi dobrou schopnost autorky zvládnout teoreticko-metodologické postupy vědecké práce v oblasti sociální epidemiologie.

Vzhledem ke skutečnosti, že autorka projevila velkou samostatnost a odbornost, nastudovala množství odborné, zejména zahraniční literatury, přehledně je zpracovala a úspěšně aplikovala ve svém výzkumu, jednoznačně doporučuji práci přijmout k obhajobě a po úspěšné obhajobě navrhnout udělení titulu Mgr. Jsem přesvědčena, že diplomová práce je kvalitním a originálním příspěvkem a splňuje nároky oboru Sociální epidemiologie na Přírodovědecké fakultě, Univerzity Karlovy.

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě.

Datum:

Autor posudku: Prof. RNDr. Dagmar Dzúrová, CSc.

Podpis: